

Til beslutningsforslag nr. B 210

Folketinget 2020-21

Betænkning afgivet af Udvalget for Landdistrikter og Øer den 26. maj 2021

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om implementering af et fuldt landevejsprincip

[af Peter Juel-Jensen (V) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, KF, NB og Susanne Zimmer (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige

Venstres, Dansk Folkepartis, Det Konservative Folkepartis og Nye Borgerliges medlemmer af udvalget ønsker at fremme dette forslag, da en fuld implementering af landevejsprincippet er en væsentlig forudsætning for, at også vores øsamfund kan få andel i den vækst, der præger vores bysamfund. Partierne stiller sig uforstående over for den manglende opbakning i Folketingssalen, da der altid har været opbakning til landevejsprincippet på Udvalget for Landdistrikter og Øers studiebesøg på de danske øer.

En forudsætning for øget bosætning på de ikkebrofaste øer er tilgængelighed. Her spiller pris en afgørende rolle, for man investerer hverken i arbejdspladser eller i mulighederne for bosætning, hvis der ikke er en reel mulighed for at kunne komme til og fra en ø.

Tilskudsordningerne til nedsættelse af færgetakster blev evalueret i 2018 (»Evaluering af tilskudsordninger til nedsættelse af færgetakster for godstransport og personbefordring«, Økonomi- og Indenrigsministeriet, august 2018). Ligeledes har Udvalget for Landdistrikter og Øer flere gange

evalueret og undersøgt virkningerne af landevejsprincippet, ligesom Sammenslutningen af Danske Småøer jævnlige har kunnet berette om de positive effekter af landevejsprincippet (eksempelvis høring om tilskud til færgetakster til og fra øer og effekter heraf, den 22. februar 2017, jf. ULØ alm. del – bilag 75, folketingsåret 2016-17, og høring om sommerpakken den 24. februar 2021, jf. ULØ alm. del – bilag 45).

V, DF, KF og NB ser kun fordele ved at bakke op om forslaget, der som overordnet sigte har vækst, udvikling og øget bosætning som mål. Partierne finder, at al nødvendig viden for at tage stilling er tilgængelig.

Ifølge Danske Rederier har landevejsprincippet og takstnedsættelser haft en positiv effekt på erhvervsliv, arbejdspladser og turisme. Læsø har modtaget 2,6 mio. kr. i støtte, som har genereret 9,2 mio. kr. i ny nettoomsætning på øen. På Læsø, Samsø og Ærø pegede evalueringen ifølge Danske Rederier på, at takstnedsættelserne har budt på forbedringer for erhvervslivet på øerne. For eksempel beretter Samsø Kommune, at godsstøtteordningen har været en markant medvirkende faktor til, at der er bevaret ca. 100 helårsarbejdspladser på Samsø i landbruget og inden for produktion, forarbejdning og pakning af frugt og grønt. På Samsø har man nogle måneder oplevet op mod 30 pct. flere turister, og på Fanø har det været muligt at tiltrække store idrætsarrangementer med helt op til 1.200 deltagere. Affolkningen på Fanø og Ærø er stoppet. Takstnedsættelserne har også haft en positiv effekt på bosætningen på Fanø og Ærø, som har oplevet en decideret fremgang i bosætningen, mens det er lykkedes at stoppe faldet i befolkningstallet på Samsø (»Debat: Flere landeveje på vandet bringer liv til øerne«, 29. august 2018, Danske Rederier).

Udviklingen på Bornholm viser samme billede – vækst og beskæftigelse, fremgang og øget bosætning.

Udvalget for Landdistrikter og Øers høring om sommerpakken 2020 afholdt den 23. februar 2021 i fællesskab med Landdistrikternes Fællesråd og Sammenslutningen af Danske Småøer viste bl.a., at man kan opnå en bedre effekt for

øerne ved at have et fuldt implementeret landevejsprincip hele året frem for en sommerpakke, der i 2020 kom som et lyn fra en klar himmel, hvorfor det var overordentlig svært at få den nødvendige infrastruktur på plads, hvad angår personale, overnatningsmuligheder og øvrige faciliteter. Tværtimod blev det bemærket under høringen, at en stop and-go aktivitet, som øboere, erhvervsliv, restauranter og hoteller ikke var forberedt på, i værste fald kunne give øerne et dårligt rygte.

De danske øer er forskellige, og der er mange individuelle hensyn at tage ved en fuld implementering af landevejsprincippet. Det er derfor V's, DF's, KF's og NB's forventning, at man tager højde for de lokale forhold og giver den enkelte ø mulighed for at være med til at finde den bedste lokale løsning, ligesom det er en forventning, at Sammenlutningen af Danske Småøer inddrages i arbejdet. Dette sikrer både en kvalitet, men også at vi får mest mulig sejlads for pengene.

Finansieringen bliver givet af et flertal af Folketingets partier som begrundelse for ikke at kunne bakke op om forslaget. Forslaget var en del af forslagsstillernes bud på en finanslov, men dette nød desværre ikke fremme. V, DF,

KF og NB er parate til at tage en konstruktiv drøftelse af en fremtidig langsigtet finansiering af indførelse af det fulde landevejsprincip hele året.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 5. marts 2021 og var til 1. behandling den 26. april 2021. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Landdistrikter og Øer.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 2 bilag på beslutningsforslaget.

Anders Kronborg (S) Bjørn Brandenburg (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Tanja Larsson (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Rasmus Stoklund (S) Troels Ravn (S) Rasmus Helveg Petersen (RV)

Kathrine Olldag (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Anne Valentina Berthelsen (SF)

Rasmus Vestergaard Madsen (EL) Jette Gottlieb (EL) Susanne Zimmer (UFG) Thomas Danielsen (V) Peter Juul-Jensen (V)

Erling Bonnesen (V) Anne Honoré Østergaard (V) Anni Matthiesen (V) Marie Bjerre (V) Kenneth Mikkelsen (V)

Mette Hjermand Dencker (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Bent Bøgsted (DF) Niels Flemming Hansen (KF) nfmd.

Per Larsen (KF) Mette Thiesen (NB)

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7